

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект

ЗАКОН

За изменение и допълнение на Наказателния кодекс

(Обн., ДВ, бр. 26 от 1968 г.; попр., бр. 29 от 1968 г.; изм. и доп., бр. 92 от 1969 г., бр. 26 и 27 от 1973 г., бр. 89 от 1974 г., бр. 95 от 1975 г., бр. 3 от 1977 г., бр. 54 от 1978 г., бр. 89 от 1979 г., бр. 28 от 1982 г.; попр., бр. 31 от 1982 г.; изм. и доп., бр. 44 от 1984 г., бр. 41 и 79 от 1985 г.; попр., бр. 80 от 1985 г.; изм. и доп., бр. 89 от 1986 г.; попр., бр. 90 от 1986 г.; изм. и доп., бр. 37, 91 и 99 от 1989 г., бр. 10, 31 и 81 от 1990 г., бр. 1 и 86 от 1991 г.; попр., бр. 90 от 1991 г.; изм. и доп., бр. 105 от 1991 г., бр. 54 от 1992 г., бр. 10 от 1993 г., бр. 50 от 1995 г.; Решение № 19 на Конституционния съд от 1995 г. – бр. 97 от 1995 г.; изм. и доп., бр. 102 от 1995 г., бр. 107 от 1996 г., бр. 62 и 85 от 1997 г.; Решение № 19 на Конституционния съд от 1997 г. – бр. 120 от 1997 г.; изм. и доп., бр. 83, 85, 132, 133 и 153 от 1998 г., бр. 7, 51 и 81 от 1999 г., бр. 21 и 51 от 2000 г.; Решение № 14 на Конституционния съд от 2000 г. – бр. 98 от 2000 г.; изм. и доп., бр. 41 и 101 от 2001 г., бр. 45 и 92 от 2002 г., бр. 26 и 103 от 2004 г., бр. 24, 43, 76, 86 и 88 от 2005 г., бр. 59, 75 и 102 от 2006 г., бр. 38, 57, 64, 85, 89 и 94 от 2007 г., бр. 19, 67 и 102 от 2008 г., бр. 12, 23, 27, 32, 47, 80, 93 и 102 от 2009 г., бр. 26 и 32 от 2010 г., бр. 33 и 60 от 2011 г., бр. 19, 20 и 60 от 2012 г., бр. 17, 61 и 84 от 2013 г., бр. 19, 53 и 107 от 2014 г., бр. 14, 24, 41, 74, 79 и 102 от 2015 г., бр. 32 и 47 от 2016 г.; Решение № 12 на Конституционния съд от 2016 г. – бр. 83 от 2016 г.; изм. и доп., бр. 95 от 2016 г. и бр. 13 от 2017 г.)

§ 1. В чл. 93 се правят следните изменения и допълнения:

1. В т. 21 думата „компютърна“ се заменя с „информационна“, накрая се поставя запетая и се добавя „както и компютърните данни, съхранявани, обработвани, извлечени или предавани от такова устройство или група от устройства с цел оперирането с тези данни и използването, защитата и поддръжката им“.

2. Точка 22 се изменя така:

„22. „Компютърни данни“ е всяко представяне на факти, информация или понятия във форма, поддаваща се на обработка в информационни системи, включително програма, която е в

състояние да направи така, че дадена информационна система да изпълни определена функция;”.

3. В т. 23 думите „компютърна система“ се заменят с „информационна система“.

4. В т. 25 думите „компютърни системи“ се заменят с „информационни системи“.

5. В т. 26 думите „компютърна система“ се заменят с „информационна система“.

6. В т. 27 думите „компютърните системи“ и „компютърни системи“ се заменят съответно с „информационните системи“ и „информационни системи“.

7. Създава се т. 31:

„31. „Взривно или друго смъртоносно устройство“ е:

а) взривно или запалително оръжие или устройство, предназначено или имащо способност да причинява смърт, тежки и средни телесни повреди или значителни имуществени вреди;

б) оръжие или устройство, предназначено или имащо способност да причинява смърт, тежки и средни телесни повреди или значителни имуществени вреди чрез изпускане, разпръскване или допир на отровни химически вещества, биологични агенти или токсини, или подобни вещества, или радиация, или радиоактивен материал.“

§ 2. В чл. 108а се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Който с цел да създаде смут и страх в населението или да заплаши, или да принуди орган на властта, представител на обществеността или представител на чужда държава или на международна организация да извърши или да пропусне нещо, извърши престъпление по чл. 115, чл. 128, чл. 142, чл. 142а, ал. 3, т. 2, чл. 143, чл. 143а, чл. 144, ал. 2, чл. 170, ал. 3, чл. 216, ал. 1 и 5, чл. 319б-319г, чл. 326, чл. 330, чл. 333, чл. 334, чл. 336а, чл. 336б, чл. 337, чл. 339, чл. 340, чл. 341а, чл. 341б, чл. 341в, чл. 344, чл. 347, ал. 1, чл. 348, чл. 349, чл. 350, чл. 352, ал. 1, 2 и 3, чл. 354, чл. 356е, чл. 356з, чл. 356к, чл. 356л и чл. 356м, се наказва за тероризъм с лишаване от свобода от пет до петнадесет години, а когато е причинена смърт – с лишаване от свобода от петнадесет до тридесет години, доживотен затвор или доживотен затвор без замяна.“

2. В ал. 2:

а) в т. 1 след думите „по ал. 1“ се поставя запетая и се добавя „3, 4, 6 или 7“;

б) в т. 3 след думите „по ал. 1“ се поставя запетая и се добавя „3, 4, 6 или 7“.

§ 3. В чл. 110, ал. 1 след думите „чл. 108а, ал. 1“ се поставя запетая и се добавя „6 или 7“.

§ 4. В чл. 142а ал. 3 се изменя така:

„(3) Ако деянието по ал. 1 и 2 е извършено по отношение на:

1. бременна жена, малолетно или непълнолетно лице;

2. лице, ползващо се с международна защита,

наказанието е лишаване от свобода от три до десет години.“

§ 5. В чл. 171 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 3 след думата „противозаконно“ се добавя „осъществи достъп до или“.

2. Създава се нова ал. 4:

„(4) Наказанието по ал. 3 се налага и когато предмет на деянието са компютърни данни, изпратени в рамките на една или между повече информационни системи, включително електромагнитни емисии от информационна система.“

3. Досегашната ал. 4 става ал. 5 и в нея след думите „ал. 3“ се добавя „и 4“.

§ 6. В чл. 195, ал. 1 се създава т. 11:

„11. ако кражбата е с цел набавяне на средства за извършване на престъпление по чл. 108а, ал. 1, 2, 6 или 7.“

§ 7. В чл. 216, ал. 3 думата „компютър“ се заменя с „информационна система“.

§ 8. В глава шеста, раздел II се създава чл. 240а:

„Чл. 240а. (1) Който извършва добив на подземни богатства без предоставена концесия или когато действието на предоставената концесия за добив е спряно по реда на чл. 68 от Закона за подземните богатства или на основание на сключения договор, се наказва с лишаване от свобода до шест години и с глоба от хиляда до двадесет хиляди лева.

(2) С наказанието по ал. 1 се наказва и онзи, който държи, съхранява, транспортира, преработва или отчуждава незаконно добити подземни богатства.

(3) Наказанието е лишаване от свобода от две до осем години и глоба от пет хиляди до петдесет хиляди лева, когато:

1. предметът на престъплението е в големи размери;

2. деянието е извършено в защитена територия или защитена зона по смисъла на Закона за биологичното разнообразие;

3. за извършването на деянието е използвано техническо средство или пътно превозно средство;

4. деянието е извършено чрез използване на документ с невярно съдържание, неистински или преправен документ;

5. деянието е извършено от две или повече лица, стговорили се предварително;

6. деянието е извършено с участието на длъжностно лице, което се е възползвало от служебното си положение;

7. деянието е извършено от лице, което системно се занимава с такава дейност;

8. деянието е извършено повторно.

(4) Наказанието е лишаване от свобода от три до десет години и глоба от десет хиляди до сто хиляди лева, когато:

1. предметът на престъплението е в особено големи размери и случаят е особено тежък;

2. деянието е извършено от лице, което действа по поръчение или в изпълнение на решение на организирана престъпна група;

3. деянието е извършено при условията на опасен рецидив.

(5) В маловажни случаи по ал. 1 и 2 наказанието е лишаване от свобода до една година или пробация, или глоба от сто до триста лева.

(6) Предметът на престъплението се отнема в полза на държавата, а ако липсва или е отчужден, присъжда се неговата равностойност.

(7) Превозното или преносното средство, послужило за превозването или пренасянето на предмета на престъплението, се отнема в полза на държавата и когато не е собственост на дееца, освен ако стойността му явно не съответства на тежестта на престъплението.

(8) Който изготвя, придобива, пази или укрива предмети, материали или оръдия, за които знае, че са предназначени или че са послужили за добив на подземни богатства без концесия, се наказва с лишаване от свобода до пет години."

§ 9. В чл. 244, ал. 1 след думите „по чл. 243, ал. 2“ се добавя „приеме“ и се поставя запетая, а след думите „през границата на страната“ се добавя „или ги превозва“.

§ 10. В чл. 244а, ал. 1 след думата „изготвя“ се поставя запетая и се добавя „приема, придобива, пренася през границата на страната или превозва“, а след думата „чужбина“ се добавя „или парични знаци, които все още не са емитирани, но са предназначени за пускане в обращение като законно платежно средство“.

§ 11. В чл. 246 ал. 3 се изменя така:

„(3) Който изготвя, приема, придобива, пази или укрива предмети, материали или оръдия, компютърни програми и данни, както и всякакви други средства или елементи за защита на паричните знаци, за които знае, че са предназначени или че са послужили за изготвяне на неистински парични знаци или за подправка на парични или други знаци или платежни инструменти по чл. 243, ал. 2, се наказва с лишаване от свобода до шест години.“

§ 12. В чл. 248а се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 2 думите „за да получи“ се заменят със „за да бъдат получени“ и накрая се поставя запетая и се добавя „както и средства, принадлежащи на българската държава, с които се съфинансират проекти, финансирани със средства от тези фондове“.

2. В ал. 3 съюзът „и“ след думата „управлява“ се заменя с „или“, а след думите „юридическо лице“ се добавя „или гражданско дружество“.

3. Алинея 5 се изменя така:

„(5) Ако в резултат на деянието по ал. 2 са получени средства от фондове, принадлежащи на Европейския съюз или предоставени от Европейския съюз на българската държава, както и средства, принадлежащи на българската държава, с които се съфинансират проекти, финансирани със средства от тези фондове, наказанието е лишаване от свобода от две до осем години.“

§ 13. В чл. 251 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думата „шест“ се заменя с „пет“, а думите „двойната сума на“ се заменят с „една пета от стойността на“.

2. Създава се нова ал. 2:

„(2) Когато предметът по ал. 1 е укрит по специален начин, наказанието е лишаване от свобода от една до шест години или глоба в размер една четвърт от стойността на предмета на престъплението.“

3. Досегашната ал. 2 става ал. 3.

§ 14. Създават се чл. 260а-260в:

„Чл. 260а. (1) Който придобие или се разпореди за собствена сметка или за сметка на трето лице, пряко или косвено, с финансови инструменти, като противозаконно използва вътрешна информация, отнасяща се до тях, и от това са

настъпили немаловажни вредни последици, когато е извършено от лице, което разполага с вътрешна информация, поради това че:

1. е член на административния, управителния или надзорния орган на емитента или участник на пазара на квоти за емисии, или

2. има дялово участие в капитала на емитент или участник на пазара на квоти за емисии, или

3. има достъп до информацията чрез изпълнението на дейност, професия или служебни задължения,

се наказва за злоупотреба с вътрешна информация с лишаване от свобода до четири години, като съдът може да постанови лишаване от право по чл. 37, ал. 1, т. 6 и 7.

(2) Наказанието по ал. 1 се налага и на онзи, който придобие или се разпореди за собствена сметка или за сметка на трето лице, пряко или косвено, с финансови инструменти, като противозаконно използва вътрешна информация, отнасяща се до тях, придобита извън случаите по ал. 1, за която знае, че е вътрешна, и от това деяние са настъпили немаловажни вредни последици.

(3) Наказанието по ал. 1 се налага и на онзи, който след като е подал нареждане за финансов инструмент получи вътрешна информация, отнасяща се за него, и въз основа на нея го отмени или измени и от това са настъпили немаловажни вредни последици.

(4) Наказанието по ал. 1 се налага и на онзи, който след като е подал нареждане или оферта за собствена сметка или за сметка на трета страна, при продажби на търг на квоти за емисии или на други основания на тях тръжни продукти, които се провеждат съгласно Регламент (ЕС) 1031/2010 на Комисията от 12 ноември 2010 г. относно графика, управлението и други аспекти на търга на квоти за емисии на парникови газове съгласно Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета за установяване на схема за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Общността (ОВ, L 302/1 от 18 ноември 2010 г.), получи вътрешна информация, отнасяща се за тях, и въз основа на нея измени или отмени нареждане, или измени, или отмени оферта и от това са настъпили немаловажни вредни последици.

(5) Който въз основа на вътрешна информация подбужда друго лице да придобие или да се разпореди с финансови инструменти, да измени или да отмени нареждане за финансов инструмент, за който се отнася вътрешната информация, се наказва с лишаване от свобода до четири години.

(6) Наказанието по ал. 5 се налага и на онзи, който знае, че е бил склонен въз основа на вътрешна информация и подаде, измени или отмени нареждане за финансов инструмент, за който се отнася информацията, и от това са настъпили немаловажни вредни последици.

(7) Ако деянието по ал. 1-6 е извършено от:

1. две или повече лица, стговорили се предварително;
 2. лице, което действа по поръчение или в изпълнение на решение на организирана престъпна група,
- наказанието е лишаване от свобода от две до пет години и глоба от хиляда до три хиляди лева.

(8) Когато от деянието по ал. 1-7 са настъпили значителни вредни последици, наказанието е лишаване от свобода от три до шест години, глоба от хиляда до десет хиляди лева и лишаване от право по чл. 37, ал. 1, т. 6 и 7, като съдът може да наложи и конфискация до една втора от имуществото на деца.

(9) В случаите по ал. 1-8 предметът на престъплението се отнема в полза на държавата, а когато липсва или е отчужден, се присъжда неговата равностойност.

Чл. 260б. (1) Който противозаконно разкрие вътрешна информация, с която разполага относно финансов инструмент, освен когато разкриването се извършва при обичайното изпълнение на дейността, професията или служебните задължения, или представлява пазарно проучване, и от това са настъпили немаловажни вредни последици, се наказва за незаконно разкриване на вътрешна информация с лишаване от свобода до две години.

(2) Наказанието по ал. 1 се налага и на онзи, който разгласи склоняване, когато знае, че склоняването се основава на вътрешна информация, и от това разгласяване са настъпили немаловажни вредни последици.

Чл. 260в. (1) Който сключва сделки или подава нареждания за търговия, като дава неверни или подвеждащи сигнали за предлагането, търсенето или цената на финансов инструмент или свързан спот договор за стоки или определя тази цена на необичайно или фиктивно ниво, и от това са настъпили немаловажни вредни последици, се наказва за манипулиране на пазара с лишаване от свобода до четири години и с глоба от хиляда до три хиляди лева.

(2) Който чрез използване на фиктивно средство или чрез въвеждане в заблуждение сключва сделки или подава нареждания за търговия, или извършва друг вид дейност или действие, което оказва влияние върху цената на един или повече финансови инструменти или свързан спот договор за стоки, и от това са настъпили немаловажни вредни последици, се наказва с лишаване от свобода от две до четири години.

(3) Който с цел да осигури предимство или да набави облага за себе си или за друго разпространява информация чрез медия или по друг начин, която дава неверни или подвеждащи сигнали за предлагането, търсенето или цената на финансов инструмент или на свързан спот договор за стоки, или определя за един или повече финансови инструменти или свързан спот договор за стоки цена на необичайно или фиктивно равнище

и от това са настъпили немаловажни вредни последици, се наказва с лишаване от свобода до четири години и с глоба от три до пет хиляди лева.

(4) Който предостави невярна или подвеждаща информация или входни данни или по какъвто и да е друг начин манипулира изчисляването на бенчмарк и от това са настъпили немаловажни вредни последици, се наказва с лишаване от свобода от една до четири години.

(5) Когато са причинени значителни вредни последици, наказанието е лишаване от свобода от три до шест години, глоба от пет до двадесет хиляди лева и лишаване от право по чл. 37, ал. 1, т. 6 и 7, като съдът може да наложи и конфискация до една втора от имуществото на деца.

(6) В случаите по ал. 1-5 предметът на престъплението се отнема в полза на държавата, а когато липсва или е отчужден, се присъжда неговата равностойност."

§ 15. В чл. 308, ал. 3, т. 1 думите „чл. 108а, ал. 1 или 2“ се заменят с „чл. 108а, ал. 1, 2, 6 или 7“.

§ 16. В чл. 309 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 3 се изменя така:

„(3) Когато деянието по ал. 1 е извършено, за да се докаже, че съществуват или не съществуват или че са прекратени или изменени права върху акции, дялове от търговско дружество или част, или цяло търговско предприятие като съвкупност от права, задължения и фактически отношения, наказанието е лишаване от свобода от една до шест години.“

2. Създават се ал. 4 и 5:

„(4) Когато с деяние по ал. 3 са причинени щети в особено големи размери, представляващо особено тежък случай, наказанието е лишаване от свобода от една до десет години. Съдът може да постанови конфискация на част или на цялото имущество на виновния и да го лиши от права по чл. 37, ал. 1, т. 6 и 7.

(5) В маловажни случаи по ал. 1 и 2 наказанието е пробация или глоба от сто до триста лева, а по ал. 3 – лишаване от свобода до една година или пробация, или глоба от сто до триста лева.“

§ 17. В чл. 319а се правят следните изменения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Който неправомерно осъществи достъп до информационна система или части от нея, в немаловажни случаи се наказва с лишаване от свобода до две години.“

2. В ал. 2 думите „една година или глоба до три хиляди лева“ се заменят с „две години и глоба до три хиляди лева“.

3. В ал. 3 думите „три години или глоба до пет хиляди лева“ се заменят с „три години и глоба до пет хиляди лева“.

§ 18. В чл. 319б се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Който неправомерно добави, копира, използва, промени, пренесе, изтрие, повреди, влоши, скрие, унищожи компютърни данни в информационна система или спре достъпа до такива данни, в немаловажни случаи се наказва с лишаване от свобода до две години и глоба до три хиляди лева.“

2. В ал. 2 думите „две години и глоба до три хиляди лева“ се заменят с „три години и глоба до пет хиляди лева“.

3. Създават се ал. 4 и 5:

„(4) Ако деянието по ал. 1 е извършено чрез компютърна програма, парола, код за достъп или други данни за достъп до информационна система или до част от нея, предназначени да засегнат повече от една информационна система, и са настъпили последиците по ал. 2, наказанието е лишаване от свобода от една до четири години и глоба до шест хиляди лева.

(5) Наказанието е лишаване от свобода от пет до осем години и глоба до десет хиляди лева, когато деянието по ал. 1:

1. е извършено от лице, което действа по поръчение или в изпълнение на решение на организирана престъпна група;

2. е извършено срещу информационна система, която е част от критична инфраструктура.“

§ 19. В чл. 319в се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думите „магнитен, електронен, оптичен“ се заменят с „електронен“ и думите „две години“ се заменят с „три години“.

2. В ал. 2 след думите „лишаване от свобода“ се добавя „от една“.

§ 20. В чл. 319г се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думите „компютърна система“ се заменят с „информационна система“ и след думите „се наказва с“ се добавя „лишаване от свобода до три години и“.

2. В ал. 2 думите „компютърна система“ се заменят с „информационна система“.

3. В ал. 3 думите „до три години и глоба до хиляда лева“ се заменят с „до пет години и глоба до три хиляди лева“.

§ 21. В чл. 319д се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Който създава, набавя за себе си или за друго, внася или по друг начин разпространява компютърни програми, пароли, кодове или други подобни данни за достъп до информационна система или част от нея с цел да се извърши престъпление по чл. 171, ал. 3, чл. 319а, чл. 319б, чл. 319в или чл. 319г, се наказва с лишаване от свобода до две години.“

2. Алинея 2 се изменя така:

„(2) Когато с деянието по ал. 1 са разкрити лични данни, класифицирана информация или друга защитена от закона тайна, доколкото извършеното не съставлява по-тежко престъпление, наказанието е лишаване от свобода до три години.“

3. Създава се ал. 3:

„(3) За деяние по ал. 1, извършено с користна цел или от лице, което действа по поръчение или в изпълнение на решение на организирана престъпна група, или ако с него са причинени значителни вреди или са настъпили други тежки последици, наказанието е лишаване от свобода до пет години.“

§ 22. В чл. 320, ал. 2 след думите „чл. 108а, ал. 1“ се поставя запетая и се добавя „2-4, 6 или 7“.

§ 23. Член 320а се изменя така:

„Чл. 320а. Който се закана да извърши престъпление по чл. 108а, ал. 1-4, 6 или 7, чл. 330, чл. 333, чл. 334, чл. 336а, чл. 336б, ал. 1, чл. 340, чл. 341а, чл. 341б, чл. 341в, чл. 342, ал. 3, чл. 344, чл. 349, чл. 350, чл. 352, ал. 1, чл. 356е, чл. 356к, чл. 356л или чл. 356м и това заканване би могло да предизвика основателно опасение за осъществяването му, се наказва с лишаване от свобода до две години.“

§ 24. Създава се нов чл. 336:

„Чл. 336. (1) Който, за да причини смърт, тежка или средна телесна повреда или да причини значителни имуществени вреди постави взривно или друго смъртоносно устройство на или във близост до място за обществено ползване, държавен или правителствен обект, система за обществен транспорт или инфраструктурен обект, се наказва с лишаване от свобода от три до дванадесет години.

(2) С наказанието по ал. 1 се наказва и онзи, който със същата цел държи, изготвя, пренася, предава, доставя или набавя взривно или друго смъртоносно устройство.

(3) Който с целта по ал. 1 причини взрив или задейства взривно или друго смъртоносно устройство на място за обществено ползване, в държавен или правителствен обект, в система за обществен транспорт или в инфраструктурен обект,

ако деянието не съставлява по-тежко престъпление, се наказва с лишаване от свобода от пет до петнадесет години.

(4) Когато с деяние по ал. 1-3 е причинена тежка или средна телесна повреда другиму, наказанието е лишаване от свобода от десет до двадесет години.

(5) Когато с деяние по ал. 1-3 е причинена смърт другиму, наказанието е лишаване от свобода от петнадесет до двадесет години.

(6) Ако е причинена смърт на две или повече лица, наказанието е лишаване от свобода от двадесет до тридесет години, доживотен затвор или доживотен затвор без замяна."

§ 25. Създава се чл. 336а:

„Чл. 336а. (1) Който създаде опасност за живота на друго или за причиняване на тежка или на средна телесна повреда, или на значителна имуществена вреда, като в нарушение на установените правила:

1. използва взривно вещество, радиоактивен материал, биологично, химично или ядрено оръжие или друго ядрено съоръжение във въздухоплавателно средство срещу, или на кораб, или на неподвижна платформа, разположена върху континенталния шелф;

2. изпусне, излее, изхвърли или разтоварва от въздухоплавателно средство, от кораб или от неподвижна платформа, разположена върху континенталния шелф, взривно вещество, радиоактивен материал, биологично, химично или ядрено оръжие или друго ядрено съоръжение;

3. изпусне, излее, изхвърли или разтоварва от въздухоплавателно средство, от кораб или от неподвижна платформа, разположена върху континенталния шелф, петрол, втечен природен газ, опасно или вредно вещество, извън случаите по т. 2;

4. използва въздухоплавателно средство или кораб,
се наказва с лишаване от свобода от пет до петнадесет години.

(2) С наказанието по ал. 1 се наказва и онзи, който противозаконно превозва на въздухоплавателно средство или на кораб оръжие, опасно вещество, материал, информационна технология или друг предмет, предвиден в международен договор, влязъл в сила за Република България.

(3) Когато с деяние по ал. 1 и 2 е причинена тежка или средна телесна повреда другиму, наказанието е лишаване от свобода от десет до двадесет години.

(4) Когато с деяние по ал. 1 и 2 е причинена смърт другиму, наказанието е лишаване от свобода от петнадесет до двадесет години или доживотен затвор.

(5) В случаите по ал. 1-4 съдът налага и лишаване от право по чл. 37, ал. 1, т. 7.“

§ 26. В чл. 340 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал. 3:

„(3) С наказанието по ал. 2 се наказва и онзи, който разруши кораб или причини повреда на кораба или на неговия товар, която е от естество да застраши безопасността на кораба при плаване, или разруши неподвижна платформа, включително когато е разположена върху континенталния шелф, или ѝ причини повреда, която е от естество да застраши нейната сигурност.“

2. Създава се ал. 4:

„(4) С наказанието по ал. 2 се наказва и онзи, който чрез използване на устройство, вещество или оръжие разруши или причини значителни имуществени вреди на съоръженията на летище или на намиращо се на територията му въздухоплавателно средство, което не е в експлоатация, или прекъсне дейността на службите на летището, като това застраши или е от естество да застраши сигурността на летището.“

3. Досегашната ал. 3 става ал. 5.

§ 27. В чл. 341 думите „ал. 1 и 2“ се заменят с „ал. 1-4“.

§ 28. В чл. 341а се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал. 4:

„(4) С наказанието по ал. 3 се наказва и онзи, който чрез използване на устройство, вещество или оръжие извърши насилнически спрямо лице, намиращо се на територията на летище, ако деянието е от естество да застраши здравето или живота на околните и не съставлява по-тежко престъпление.“

2. Досегашната ал. 4 става ал. 5 и в нея думите „чл. 340, ал. 3“ се заменят с „чл. 340, ал. 5“.

3. Досегашната ал. 5 става ал. 6.

§ 29. В чл. 341б се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 след думите „или в полет“ се добавя „или кораб, намиращ се в морските пространства или във вътрешните водни пътища на Република България или в открито море, или на неподвижна платформа, разположена върху континенталния шелф“ и се поставя запетая, а думите „такова средство“ се заменят с „такива средства“.

2. В ал. 3, буква „а“ накрая се поставя запетая и се добавя „на кораба или на платформата“.

§ 30. Създава се нов чл. 341в:

„Чл. 341в. (1) Който постави на кораб, намиращ се в изключителната икономическа зона на Република България или в открито море, устройство или вещество, което може да го разруши или повреди или да повреди товара на кораба, ако деянието е от естество да застраши безопасното плаване на кораба, се наказва с лишаване от свобода от три до дванадесет години.

(2) С наказанието по ал. 1 се наказва и онзи, който постави на неподвижна платформа, разположена на континенталния шелф, устройство или вещество, което може да я разруши или е от естество да застраши сигурността ѝ.

(3) Който застраши безопасното плаване на кораб, като:

1. разруши, повреди или наруши работата на морски или речни навигационни съоръжения;

2. съобщи информация или даде сигнал, за който знае, че са лъжливи, постави лъжлив знак или премахне, или премести знак, предназначен за обезпечаване безопасността на движението,

се наказва с лишаване от свобода от три до петнадесет години.

(4) Който извърши насилие спрямо лице, намиращо се на борда на кораб, ако деянието е от естество да застраши безопасното плаване на кораба и не съставлява по-тежко престъпление, се наказва с лишаване от свобода от пет до десет години.

(5) С наказанието по ал. 4 се наказва и онзи, който извърши насилие спрямо лице, намиращо се на борда на неподвижна платформа, разположена на континенталния шелф, ако деянието е от естество да застраши сигурността на платформата и не съставлява по-тежко престъпление.

(6) Ако в случаите по ал. 1-5 е последвала:

1. средна или тежка телесна повреда на едно или повече лица, наказанието е лишаване от свобода от осем до петнадесет години;

2. смърт на едно или повече лица, наказанието е лишаване от свобода от десет до двадесет години, доживотен затвор или доживотен затвор без замяна.

(7) Когато деянието по ал. 1 е извършено по непредпазливост и са настъпили:

1. значителни имуществени вреди;

2. средна или тежка телесна повреда на едно или повече лица независимо от това, дали са настъпили последици по т. 1;

3. смърт на едно или повече лица независимо от това, дали са настъпили последици по т. 1 и 2,

наказанието е:

по т. 1 - лишаване от свобода от пет до десет години;

по т. 2 - лишаване от свобода от осем до петнадесет години;

по т. 3 - лишаване от свобода от десет до двадесет години, доживотен затвор или доживотен затвор без замяна."

§ 31. В чл. 356е се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 1 се изменя така:

"(1) Който унищожи или повреди ядрено съоръжение, ядрен материал или източник на йонизиращи лъчения и с това създаде опасност за живота или за здравето на другото, за увреждане на околната среда или за настъпване на значителни имуществени вреди, се наказва с лишаване от свобода от пет до петнадесет години."

2. В ал. 2:

а) създава се нова буква „а“:

"а) вреда за околната среда или значителна имуществена вреда, наказанието е лишаване от свобода от пет до десет години;"

б) досегашните букви „а“ и „б“ стават съответно букви „б“ и „в“.

§ 32. В чл. 356к се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 1 се изменя така:

"(1) Който без надлежно разрешение произвежда, обработва, видоизменя, обезврежда, получава, придобие по какъвто и да е начин, държи, използва, разпръсква, унищожава, погребва, превозва, пренася, премества, изпраща или предава другиму ядрен материал или източници на йонизиращи лъчения или компоненти за тях, се наказва с лишаване от свобода от една до шест години."

2. В ал. 2:

а) в т. 1 след думите „околната среда“ се добавя „или на значителни имуществени вреди“;

б) в т. 2 след думите „околната среда“ се добавя „или значителни имуществени вреди“.

§ 33. Създават се чл. 356л и 356м:

"Чл. 356л. (1) Който противозаконно извърши действие, насочено срещу ядрено съоръжение или представляващо намеса в дейността на ядрено съоръжение, като цели или допуска, че може да последва смърт, тежка или средна телесна повреда, значителни имуществени вреди или вреда за околната среда, чрез излагане на радиоактивно лъчение или изхвърляне на

радиоактивни вещества, се наказва с лишаване от свобода до пет години.

(2) Ако с деянието по ал. 1 са причинени:

1. значителни имуществени вреди или вреда за околната среда наказанието е лишаване от свобода от пет до петнадесет години;

2. средна или тежка телесна повреда на едно или повече лица със или без последиците по т. 1 наказанието е лишаване от свобода от пет до двадесет години;

3. смърт на едно или повече лица със или без последиците по т. 1 наказанието е лишаване от свобода от десет до двадесет години, доживотен затвор или с доживотен затвор без замяна.

(3) Когато с деяние по ал. 2 по непредпазливост са причинени:

1. значителни имуществени вреди или вреда за околната среда;

2. средна или тежка телесна повреда на едно или повече лица със или без последиците по т. 1;

3. смърт на едно или повече лица със или без последиците по т. 1 и 2,

наказанието е:

по т. 1 - лишаване от свобода до пет години;

по т. 2 - лишаване от свобода до осем години;

по т. 3 - лишаване от свобода от три до петнадесет години.

Чл. 356м. (1) Който чрез употреба на сила или заплашване поиска да му бъде предоставен ядрен материал или друг източник на йонизиращо лъчение, ако извършеното не съставлява по-тежко престъпление, се наказва с лишаване от свобода от две до десет години и конфискация до една втора от имуществото на виновния.

(2) Ако в случаите на ал. 1 деецът заплашва, че:

1. ще използва ядрен материал или друг източник на йонизиращо лъчение за:

а) причиняване на смърт, на тежка или на средна телесна повреда;

б) причиняване на значителна имуществена вреда или вреда за околната среда;

2. ще отнеме ядрен материал чрез кражба или грабеж;

3. ще извърши престъпление по чл. 356л, за да принуди другото да извърши, да пропусне или да претърпи нещо противно на волята му,

наказанието е лишаване от свобода от три до дванадесет години и конфискация до една втора от имуществото на виновния.”

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 34. Този закон въвежда изискванията на:

1. Директива 2013/40/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 12 август 2013 година относно атаките срещу информационните системи и за замяна на Рамково решение 2005/222/ПВР на Съвета (ОВ, L 218 от 14 август 2013 г.).

2. Директива 2014/62/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 година относно защитата по наказателноправен ред на еврото и на другите парични знаци срещу подправяне и за замяна на Рамково решение 2000/383/ПВР на Съвета (ОВ, L 151 от 21 май 2014 г.).

3. Директива 2014/57/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 година относно наказателноправните санкции за пазарна злоупотреба (Директива за пазарната злоупотреба) (ОВ, L 173 от 12 юни 2014 г.).

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 35. В Наказателно-процесуалния кодекс (обн., ДВ, бр. 86 от 2005 г.; изм. и доп., бр. 46 и 109 от 2007 г., бр. 69 и 109 от 2008 г., бр. 12, 27, 32 и 33 от 2009 г., бр. 15, 32 и 101 от 2010 г., бр. 13, 33, 60, 61 и 93 от 2011 г.; Решение № 10 на Конституционния съд от 2011 г. – бр. 93 от 2011 г.; изм. и доп., бр. 19, 20, 25 и 60 от 2012 г., бр. 17, 52, 70 и 71 от 2013 г., бр. 21 от 2014 г., бр. 14, 24, 41, 42, 60, 74 и 79 от 2015 г., бр. 32, 39, 62, 81 и 95 от 2016 г. и бр. 13 от 2017 г.) се правят следните допълнения:

1. В чл. 35, ал. 2 след думите „252 – 260“ се поставя запетая и се добавя „260а – 260в“.

2. В чл. 411а, ал. 1, т. 3 след думите „чл. 256, ал. 2, предложение второ“ се поставя запетая и се добавя „чл. 260а, ал. 7, т. 2“ и след думите „чл. 280, ал. 2, т. 5“ се поставя запетая и се добавя „чл. 319б, ал. 5, т. 1, чл. 319д, ал. 3, предложение второ“ и се поставя запетая.

§ 36. В Закона за административните нарушения и наказания (обн., ДВ, бр. 92 от 1969 г.; изм. и доп., бр. 54 от

1978 г., бр. 28 от 1982 г., бр. 28 и 101 от 1983 г., бр. 89 от 1986 г., бр. 24 от 1987 г., бр. 94 от 1990 г., бр. 105 от 1991 г., бр. 59 от 1992 г., бр. 102 от 1995 г., бр. 12 и 110 от 1996 г., бр. 11, 15, 59, 85 и 89 от 1998 г., бр. 51, 67 и 114 от 1999 г., бр. 92 от 2000 г., бр. 25, 61 и 101 от 2002 г., бр. 96 от 2004 г., бр. 39 и 79 от 2005 г., бр. 30, 33, 69 и 108 от 2006 г., бр. 51, 59 и 97 от 2007 г., бр. 12, 27 и 32 от 2009 г., бр. 10, 33, 39, 60 и 77 от 2011 г., бр. 19, 54 и 77 от 2012 г., бр. 17 от 2013 г., бр. 98 и 107 от 2014 г., бр. 81 от 2015 г. и бр. 76 и 101 от 2016 г.), в чл. 83а, ал. 1, в основния текст след думите „чл. 164, ал. 1“ се поставя запетая и се добавя „чл. 171, ал. 3“, след числото „215“ се поставя запетая и се добавя „чл. 216, ал. 3“ и след числото „256“ се поставя запетая и се добавя „260а – 260в“.

Законът е приет от 44-ото Народно събрание на 2017 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:**

(Димитър Главчев)

МОТИВИ

към проекта на Закон за изменение и допълнение на Наказателния кодекс

С предложения проект на Закон за изменение и допълнение на Наказателния кодекс (ЗИД на НК) се цели въвеждане в националното законодателство на изискванията на следните директиви:

– Директива 2013/40/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 12 август 2013 година относно атаките срещу информационните системи и за замяна на Рамково решение 2005/222/ПВР на Съвета;

– Директива 2014/57/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 година относно наказателноправните санкции за пазарна злоупотреба (Директива за пазарната злоупотреба);

– Директива 2014/62/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 година относно защитата по наказателноправен ред на еврото и на другите парични знаци срещу подправяне и за замяна на Рамково решение 2000/383/ПВР на Съвета.

Предложеният законопроект е изработен и съгласуван до влизането в сила на Закона за изменение и допълнение на Закона за нормативните актове (ЗНА) (ДВ, бр. 34 от 2016 г.) и на основание § 9 от Преходните и заключителните разпоредби към него не се прилага изискването за изготвяне на частична оценка на въздействието и справка за съответствие с Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи и с практиката на Европейския съд по правата на човека.

С Решение № 1118 на Министерския съвет от 2016 г. законопроектът беше одобрен и внесен за разглеждане и приемане в 43-ото Народно събрание, но поради предсрочното прекратяване дейността на 43-ото Народно събрание не беше разглеждан, което налага повторното му внасяне в 44-ото Народно събрание. В тази връзка и съгласно чл. 26, ал. 4 от ЗНА е определен 14-дневен срок за провеждане на обществени консултации по законопроекта.

• Въвеждането на посочените директиви е залегнало в Плана за действие за 2017 г. с мерките, произтичащи от членството на Република България в Европейския съюз. Със законопроекта се въвеждат разпоредбите на Директива 2013/40/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 12 август 2013 година относно атаките срещу информационните системи и за замяна на Рамково решение 2005/222/ПВР на Съвета. Въвеждането на директивата е свързано и със стартирала процедура срещу Република България за нетранспониране в срок на разпоредбите на директивата, като са необходими спешни действия за нейното транспониране, включително приемане на измененията от законодателния орган.

Директива 2013/40/ЕС установява минимални правила за определянето на престъпленията и наказанията в областта на атаките срещу информационните системи с цел да способства за предотвратяването на тези престъпления и да подобри сътрудничеството между съдебните и другите компетентни органи. Информационните системи представляват ключов елемент от политическото, социалното и икономическото взаимодействие в Европейския съюз.

Все по-често и в по-голяма степен обществото зависи от тези системи. Безпроблемното функциониране и сигурността на тези системи в ЕС са от жизненоважно значение за развитието на вътрешния пазар и на конкурентоспособна и иновационна икономика. Осигуряването на подходящи равнища на защита на информационните системи следва да бъде част от цялостна ефективна рамка за превантивни мерки, съпътстваща реакцията на наказателното право спрямо киберпрестъпността.

За транспониране на Директива 2013/40/ЕС се предлагат изменения в чл. 93 от Наказателния кодекс (НК), като вместо понятието „компютърна система“ се въвежда по-широкото понятие „информационна система“ и се допълват дефинициите в съответствие с определенията на директивата.

В съответствие с директивата се синхронизират съставите и размерът на наказанията в чл. 171, ал. 3, чл. 216, ал. 3 и чл. 319а-319д относно незаконния достъп до информационни системи, незаконната намеса в информационни системи и компютърни данни, както и незаконното прихващане на такива данни. Към изпълнителните деяния по чл. 319б се включват „пренасяне“, „повреждане“, „влошаване“, „скриване“ и „спиране на достъпа“ до компютърни данни в информационна система, в съответствие с изискванията на директивата. С предложените изменения на чл. 319б за първи път се криминализира създаването на т.н. „ботнети“, установяване на контрол от разстояние върху значителен брой компютри посредством заразяването им със зловреден софтуер чрез целенасочени кибернетични атаки.

- На следващо място, законопроектът предлага въвеждане на изискванията на Директива 2014/57/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 година относно наказателноправните санкции за пазарна злоупотреба (Директива за пазарната злоупотреба). Предлага се в глава седма на Особената част да се създадат разпоредби (чл. 260а-260в), с които да се засилят мерките срещу пазарната злоупотреба. За разпоредбите на чл. 260а-260в следва да се имат предвид определенията в чл. 2 на Директивата за пазарната злоупотреба, изискванията на която се въвеждат с проекта на Закон за изменение и допълнение на Наказателния кодекс.

Предвиждат се наказателноправни санкции, които са израз на по-силно обществено въздействие в сравнение с административните санкции. Един интегриран и ефикасен финансов пазар и наличието на по-голямо доверие от страна на

инвеститорите изисква лоялни пазарни отношения. Безпроблемното функциониране на пазарите на ценни книжа и доверието на обществеността в тези пазари са необходими предпоставки за икономически растеж и благоденствие.

Пазарната злоупотреба вреди на целостта на финансовите пазари и разколебава доверието на обществеността. Инкриминирането на най-тежките форми на пазарна злоупотреба поставя ясни прагове за видовете поведение, които се считат за особено неприемливи. Действията, свързани със злоупотребата с вътрешна информация, нейното незаконно разкриване и манипулирането на пазара от лице, работещо във финансовия сектор или в надзорен, или регулаторен орган, засягат в голяма степен целостта на пазара, стойността на финансовия инструмент и им причиняват значителни вреди.

Предложеният размер на наказанията е съобразен с установените от чл. 7 на директивата изисквания към държавите членки относно размера на наказанието „лишаване от свобода“.

- Третата директива, която се въвежда със законопроекта е Директива 2014/62/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 година относно защитата по наказателноправен ред на еврото и на другите парични знаци срещу подправяне и за замяна на Рамково решение 2000/383/ПВР на Съвета.

С цел осигуряване на подходяща защита на еврото и на другите парични знаци, чието обращение е разрешено със закон, чрез резултатни и ефикасни наказателноправни мерки се предлага допълнение в чл. 244, ал. 1, като се предвиждат две нови изпълнителни деяния, а именно „приемане“ и „превозване“, в съответствие с чл. 3, параграф 1, буква „в“ от директивата. Допълва се и чл. 244а, ал. 1, като се добавят изпълнителните деяния „приемане“, „придобиване“, „внасяне“, „изнасяне“ и „превозване“, като се разширява и предметът на престъплението чрез добавянето на „парични знаци, които все още не са емитирани, но са предназначени за пускане в обращение като законно платежно средство“, съгласно изискването на чл. 3, параграфи 2 и 3 от директивата.

В чл. 246, ал. 3 се допълват както кръгът на изпълнителните деяния с „приемане“, така и предметът на престъплението с „данни, както и всякакви други средства“, с оглед на въвеждането на разпоредбата на чл. 3, параграф 1, буква „г“ от директивата.

По този начин се изпълняват изискванията на директивата за включване на по-широк предмет на престъпленията, добавят се и неемитираните парични знаци, съобразяват се задължителните по директивата минимални стандарти по отношение на максималния размер на наказанията.

- Също така се предлагат и следните изменения и допълнения:

- Предложените изменения на чл. 108а, 142а, 308, 320, 320а, 340, 341, 341а, 341б, 356е и 356к от НК, както и разписването на нови разпоредби на чл. 341г, 336 и 336а, 356л и 356м в НК са във връзка с изпълнение на препоръката на Експертния комитет за оценка на мерките за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма (MONEYVAL) към Съвета на Европа за експлицитното криминализиране в Наказателния кодекс на всички престъпления, посочени в деветте конвенции и протоколи, изброени в приложението към Международната конвенция за борба срещу финансирането на тероризма, 1999 г., по които Република България е страна.

Горепосочената препоръка визира престъпления, посочени в шест от актовете, изброени в приложението към Международната конвенция за борба срещу финансирането на тероризма, 1999 г., а именно:

- Конвенцията за предотвратяване и наказание на престъпленията против лица, ползващи се с международна защита, в това число и дипломатическите агенти, приета в Ню Йорк на 14 декември 1973 г.;

- Конвенцията за физическата защита на ядрения материал, приета във Виена на 3 март 1980 г., и измененията на Конвенцията за физическа защита на ядрения материал, приети във Виена на 8 юли 2005 г.

- Протокола за борба с незаконните актове на насилие в летищата, обслужващи международната гражданска авиация, допълващ разпоредбите на Конвенцията за борба с незаконните актове, насочени против безопасността на гражданската авиация, Монреал 23 септември 1971 г., приет на 24 февруари 1988 г.;

- Конвенцията за преследване на незаконните действия, насочени срещу сигурността на морското корабоплаване, приета в Рим на 10 март 1988 г.;

- Протокола за преследване на незаконните действия, насочени срещу сигурността на неподвижни платформи, разположени върху континенталния шелф, приет в Рим на 10 март 1988 г., и

- Международната конвенция за борба с бомбения тероризъм, приета в Ню Йорк на 15 декември 1997 г.

В тази връзка с предложените изменения и допълнения в Особената част на НК се въвеждат текстове, които прецизират и поясняват съществуващата регламентация.

Съгласно препоръките на Комитета MONEYVAL терминологията, използвана в настоящия чл. 108а от НК, ненужно ограничава обхвата му до „Който с цел да ... принуди орган на властта, представител на обществеността или представител на чужда държава или на международна организация да извърши или пропусне нещо в кръга на неговите функции“. В настоящата редакция разпоредбата не съответства на формулировката, използвана в Международна конвенция за борба срещу

финансирането на тероризма, 1999г.: „всяко действие“ („any act“), тъй като покрива само тези „в кръга на неговите функции“. Измененията предвиждат разширяване на обхвата на чл. 108а , като думите „в кръга на неговите функции“ бъдат заличени.

Напредъкът на България по изпълнението на препоръките на Комитета MONEYVAL следва да бъде докладван на 55-ото Пленарно заседание на Комитета, което ще се проведе през декември 2017 г. След приемането на Доклада за взаимна оценка през 2013 г. България е била поставена под процедура на регулярен мониторинг. На 55-ото Пленарно заседание на MONEYVAL ще бъде разгледан проект на доклад за напредъка на България по предприетите мерки в рамките на IV кръг за оценка и ако бъде преценено, че препоръките са изпълнени, България ще излезе от механизма на мониторинг. Ако страната ни не успее да демонстрира напредък във връзка с установените несъответствия, като се има предвид, че са изминали 4 години от Доклада за взаимна оценка от 2013 г., на заседанието през декември 2017 г. Пленумът на Комитета MONEYVAL ще бъде приканен да обмисли прилагането на правило 13, параграф 6 от процедурните правила на Комитета за поставяне на страната под така наречените Процедури за подобряване на съответствието (Compliance enhancing procedures (CEPs)). Те могат да се обобщят в 4 стъпки, които са следните:

Първа стъпка – MONEYVAL се обръща към Генералния секретар на Съвета на Европа, който изпраща писмо на съответното министерство или министерства в страната, с което обръща внимание за несъответствията и мерките, които трябва да се приемат;

Втора стъпка – организира се Мисия на високо равнище, която да се срещне със съответния или със съответните министри.

Третата стъпка е по-засилена мярка, тъй като води до публикуването на официални съобщения, с които се насочва вниманието на други държави и международни институции да вземат предвид рисковете, които поражда държавата, поставена в процедурата, по отношение на борбата с изпирането на пари и финансирането на тероризма.

Четвърта стъпка – въпросът може да се представи за разглеждане в процедура на Групата за международно сътрудничество на Специалната група за финансови действия (FATF).

Стъпки 3 и 4 са по-сериозни мерки, които могат да се приложат и едновременно. Стъпка 3 се провежда в контекста на Препоръка 19 от препоръките на FATF от 2012 г., т.е. за държавите и териториите, които се причисляват към Комитета MONEYVAL, също може да се приложи в този случай Препоръка 19 на FATF. Тя се отнася до високорисковите държави (High-risk countries). Препоръката гласи, че държавите, които принадлежат към FATF, съответно към MONEYVAL, следва да изискват от

финансовите институции да прилагат мерки за комплексна проверка (enhanced due diligence) на бизнес отношенията и сделките с физически и юридически лица и финансови институции от държави, за които FATF изисква това. Прилаганите засилени мерки за комплексна проверка следва да бъдат ефективни и пропорционални на рисковете.

Държавите трябва да могат да прилагат подходящи мерки за противодействие, когато това се изисква от FATF. В обяснителната записка към Препоръка 19 от препоръките на FATF от 2012 г. са посочени примери за мерки за противодействие:

А) Да се изиска от финансовите институции да прилагат някои елементи на засилена комплексна проверка;

Б) Засилено въвеждане на механизми за докладване или системно отчитане на финансови транзакции;

В) Отказ за учредяване на дъщерни дружества или клонове, или представителства на финансови институции от засегнатата държава, или като се вземе предвид фактът, че съответната финансова институция е от държава, която няма адекватни системи за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма;

Г) Забрана на финансовите институции да създават клонове или представителства в засегнатата държава или по друг начин, като отчитат факта, че съответният клон или представителство е от страна, която няма адекватни системи за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма;

Д) Ограничаване на търговските взаимоотношения или финансови сделки с определената страна или с лица от тази страна;

Е) Забрана на финансовите институции да разчитат на трети лица, намиращи се в съответната страна, да провеждат елементи от процеса на комплексна проверка на клиента;

Ж) Изискване от финансовите институции да преразгледат и да изменят или при необходимост да прекратят отношения с финансови институции от съответната държава;

З) Изискване за засилен надзорен преглед и/или изисквания за външен одит за клоновете и дъщерните дружества на финансови институции със седалище в съответната държава;

И) По-големи изисквания за външен одит на финансовите групи по отношение на всеки от техните клонове и дъщерни дружества, намиращи се в съответната държава.

Според Препоръка 19 следва да бъдат въведени ефективни мерки, за да се гарантира, че финансовите институции са уведомени за опасенията относно слабостите в системите за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма в други страни.

Със законопроекта се предлага допълнение на действащата уредба с оглед на по-ефективно противодействие на

тероризма чрез включване в чл. 108а, ал. 2 от НК на финансирането и по отношение на други престъпления, свързани с тероризма, като инкриминирано деяние. Измененията в чл. 108а, ал. 2 допълват съществуващата уредба на финансирането на тероризма, като включват финансирането с цел набиране, обучаване и пътуване с цел тероризъм. Измененията в чл. 320, ал. 2 и чл. 320а от НК касаят разширяване обхвата на подбуждането към и закана за извършване не само на тероризъм по смисъла на чл. 108а, ал. 1, но и на свързаните с тероризма дейности. В същия смисъл са и допълненията в чл. 308, ал. 3, т. 1 относно документната измама с цел не само извършване на терористично престъпление и финансиране на тероризъм, но и осъществяване на пътуване с цел тероризъм. Допълнен е и съставът на кражбата, като се въвежда нов квалифициран състав, когато деянието е извършено с цел тероризъм.

Горните изменения се налагат както във връзка с приетите вече международни актове и стандарти по линия на Организацията на обединените нации и Съвета на Европа, но и ще адресират предвидените в Предложението за директива на Европейския парламент и на Съвета относно борбата с тероризма и за замяна на Рамково решение 2002/475/ПВР на Съвета относно борбата срещу тероризма разпоредби, по които има широко съгласие на държавите - членки на Европейския съюз, и които предстоят да бъдат приети до края на тази година.

Допълнението на разпоредбата на чл. 341б от НК е във връзка с Конвенцията за откритото море (Ратифицирана с Указ № 296 на Президиума на Народното събрание от 1962 г. - Изв., бр. 79 от 1962 г., в сила за България от 30.09.1962 г.). В действащата уредба пиратството е признато само по отношение на въздухоплавателен съд, но по отношение на кораб не е налице. В тази връзка се предлага в съответствие с Конвенцията в чл. 341б да се добави и кораб, като по този начин всеки неправомерен акт на насилие, задържане или грабеж в открито море или в международни води, извършен от екипажа на частен плавателен съд, с лични цели и насочен срещу друг плавателен съд, неговия екипаж или имущество ще се наказва като „морско пиратство“. С предвидените изменения България ще изпълни препоръката на Комитета на експертите за оценка на мерките срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма (MONEYVAL) към Съвета на Европа относно въвеждането на всички форми на пиратство - в случая препоръката касае въвеждането на „морското пиратство“, като предикатно престъпление към изпирането на пари във връзка с финансирането на тероризъм.

Предлага се изменение на чл. 248а, ал. 3, тъй като кумулативното изискване лицето да управлява и да представлява юридическо лице води до неадекватна наказателноправна защита на средствата от публични фондове. Анализът на делата по чл. 248а, ал. 3 от НК сочи, че обичайният механизъм на този тип деятелност включва използване на пълномощници, нямащи

качеството на управляващи на съответното юридическо лице. Така, предвид кумулативното изискване към субекта на престъплението едновременно да управлява и да представлява дружеството, в тези случаи, макар и морално укоримо, деянието е несъставомерно. Чрез предлаганата промяна би се постигнала наказателноправна защита на обществените отношения както в случаите, когато деецът е управляващ юридическото лице, така и в случаите, когато единствено го представлява (включително като пълномощник).

Предлага се изменение на чл. 251 във връзка с получено допълнително официално уведомително писмо – С (2016) 2395 от 28.04.2016 г. от Генералния секретариат на Европейската комисия, свързано с Процедура за нарушение № 2012/2085 по описа на ЕК за отстраняване на противоречие на режима на санкции за недеklarирани пари в брой при излизане или влизане в ЕС, установен в чл. 251 от НК, с чл. 9 от Регламент № (ЕО) 1889/2005. В писмото ЕК отбелязва, че приветства факта, че в чл. 251 от НК е било предложено изменение, което е прието от Народното събрание (обн., ДВ, бр. 74 от 2015 г.) в отговор на опасенията на ЕК, изложени в официално уведомително писмо от 22 юни 2012 г. – С (2012) 3991. С оглед на продължаващото прилагане на чл. 251 от НК на външните граници на ЕС, Европейската комисия би искала да насочи вниманието на българските власти към решението на Съда на Европейския съюз (наричан по-нататък „Съдът“) от 16 юли 2015 г. по дело *Chmielewski*¹, в което Съдът е направил оценка на пропорционалността на националните глоби, наложени при недеklarирането на пари в брой в съответствие с разпоредбите на Регламент (ЕО) № 1889/2005 на Европейския парламент и на Съвета относно контрола на пари в брой, които се внасят и изнасят от Общността², т.е. административните или санкционните мерки, предвидени в дадено национално законодателство, не трябва да надхвърлят границите на необходимото за постигането на легитимно преследваните от законодателството на ЕС цели³. В тази връзка Европейската комисия е стигнала до заключението, че режимът на санкции, установен в чл. 251 от НК, при който лице, което не е декларирало суми в особено големи размери, подлежи на глоба в размер два пъти стойността на недеklarираната сума (200 на сто) или лишаване от свобода до шест години и автоматична конфискация на паричните средства, е в нарушение на чл. 9 от Регламента. Европейската комисия е на мнение, че, ако глоба за недеklarирани пари в брой е съпроводена с конфискуване на недеklarираните суми, какъвто е случаят с глобите, установени с чл. 251 от НК, въз основа на решения на ЕСПЧ⁴, такава глоба би трябвало да бъде по-ниска от 25 на сто.

¹ Дело „*Chmielewski*“, С-255/14, ECLI:EU:C:2015:475.

² ОВ, L 309. 25.11.2005 г., стр. 9.

³ Параграф 22 от решението по Дело „*Chmielewski*“. Вж. също решенията по делата „*Nttonik*“ и „*Pikoulas*“, параграф 54, и *Urban*, параграфи 24 и 53.

⁴ Дело „*Исмаилов срещу Русия*“, параграф 38, Дело „*Grifhorst срещу Франция*“, параграф 102 и Дело „*Moop срещу Франция*“, параграфи 103 и 105.

Предложеното изменение е залегнало в Плана за действие за 2017 г. с мерките, произтичащи от членството на Република България в Европейския съюз.

Въвежда се засилена наказателноправна защита срещу неправомерни действия, добили популярност в обществения живот под наименованието „кражба на фирма“. Установяването на контрол чрез извършване на едно или съвкупност от документни престъпления към момента е наказуемо деяние – престъпление по чл. 309, ал. 1 или чл. 316, във връзка с чл. 309, ал. 1 от НК, предвиждащо максимално наказание лишаване от свобода за срок до две години, а в случаите, в които деецът е неосъждан – освобождаване от наказателна отговорност с налагане на административно наказание „глоба“ по реда на чл. 78а от НК.

С предлаганите разпоредби в чл. 309 от НК се предвиждат два квалифицирани състава на документното престъпление: когато документното престъпление се извършва най-общо с цел да се установи контрол върху чуждо юридическо лице се предвижда наказание „лишаване от свобода“ за срок от една до шест години. Така предложеният квалифициран състав е на формално престъпление и не държи сметка дали от деянието са претърпени имуществени вреди. В случаите обаче, когато такива вреди са претърпени, те са в особено големи размери (равни на или повече от 140 минимални работни заплати) и деянието представлява особено тежък случай, се предлага наказанието да бъде „лишаване от свобода“ за срок от една до десет години, като едновременно с това да има възможност за налагане на наказание „конфискация“ и/или „лишаване от права“.

Във връзка с множеството постъпили сигнали за извършване на незаконен добив на подземни богатства на територията на цялата страна се предлага инкриминирането на това деяние, което към момента представлява административно нарушение, със създаването на чл. 240а. Предлаганата промяна би довела както до превенция на извършването на тази противоправна дейност, така и до едно по-ефективно производство по установяване на деянието и на неговия извършител и по налагане на наказание. Не са малко местата, в които системно се нарушават изискванията на Закона за подземните богатства и където мащабът на нарушенията е такъв, че не само ощетява държавния бюджет, но и причинява непарични загуби, изразяващи се в безвъзвратно увреждане на релефа, земите, културното наследство, застрашава гражданите. Места като Сатовча, Ивайловград, Перник, Враца, Градец, Бобов дол са обекти на проверка от различни институции, но извършените до момента проверки не дават желанния резултат. Преките загуби за държавата от незаконен добив на подземни богатства се изчисляват на милиони левове годишно. Неефективността на предвидения към момента ред за осъществяване на контрол е очевидна както за институциите и бизнеса (концесионерите), така и за самите нарушители. На първо място, залавянето на нарушителите и безспорното установяване на нарушението е

изключително трудно за осъществяване от инспекторите на Министерството на енергетиката. Административното производство е в голяма степен ограничено откъм доказателствени средства и способности в сравнение с наказателното производство, което обосновава по-нисък процент на разкриваемост на извършените нарушения. Не по-малко важен е и фактът, че за голяма част от нарушителите предвиденото наказание – глоба/имуществена санкция, не може да бъде наложено поради невъзможност за събиране (липса на средства и собственост на нарушителя). В други случаи икономическата облага от нарушението е в пъти по-голяма от предвиденото наказание. По този начин не се реализира превантивната функция на наказанието.

В този смисъл предложението цели да се гарантира в значително по-голяма степен защитата на изключителната държавна собственост, опазването на земните недра, земи, гори и природни ресурси.

В Заключителните разпоредби се предлага допълнение в чл. 35, ал. 2 от Наказателно-процесуалния кодекс (НПК), с което се цели на окръжния съд като първа инстанция да са подсъдни делата за престъпления по чл. 260а – 260в, а допълнението на чл. 411а, ал. 1, т. 3 е свързано с предложените текстове на чл. 260а, ал. 7, т. 2, чл. 319б, ал. 5, т. 1, чл. 319д, ал. 3, в които са предвидени по-тежко наказуеми състави на престъпления, когато техен субект е лице, действащо по поръчение или в изпълнение на решение на организирана престъпна група. Предлага се и допълнение в чл. 83а, ал. 1 от Закона за административните нарушения и наказания, като в основния текст се добавят и чл. 171, ал. 3, чл. 216, ал. 3 и чл. 260а – 260в с цел налагане на административнонаказателни санкции спрямо юридически лица, които са се обогатили или биха се обогатили от престъпление по тези текстове.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Бойко Борисов)

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

№.....

..... 2017 г.

ДО

ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

г-н ДИМИТЪР ГЛАВЧЕВ

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ГЛАВЧЕВ,

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България изпращам Ви одобрения с Решение №..... на Министерския съвет от 2017 г. проект на Закон за изменение и допълнение на Наказателния кодекс.

Законопроектът е изработен и съгласуван до влизането в сила на Закона за изменение и допълнение на Закона за нормативните актове (ДВ, бр. 34 от 2016 г.) и на основание § 9 от Преходните и заключителните му разпоредби се одобрява и приема по действащия до 4 ноември 2016 г. ред.

Приложение: съгласно текста.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Бойко Борисов)